

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

TFAS® 6 Mineralinių išteklių žvalgyba ir vertinimas

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

6-ASIS TARPTAUTINIS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAS

„Mineralinių išteklių žvalgyba ir vertinimas“

TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

Mineralinių išteklių žvalgymu ir gavyba užsiimantys ūkio subjektai vykdo specifinę veiklą, kuri reikalauja didelių laiko ir finansinių išteklių. Nuo žvalgybos iki mineralinių išteklių išgavimo praeina daug laiko. Tačiau nėra garantijos, kad visi mineralinių išteklių žvalgybos projektai baigsis sėkmingai. Todėl yra didelė rizika, kad didelės investicijos į konkrečios teritorijos tyrinėjimą bus nuostolingos.

Prieš pasirodant 6-ajam tarptautiniam finansinės atskaitomybės standartui „Mineralinių išteklių žvalgyba ir vertinimas“, gavybos subjektai žvalgybos ir vertinimo išlaidas apskaitydavo įvairiais būdais. Informacijos vartotojams buvo sunku palyginti skirtingų gavybos subjektų finansinius duomenis, nes jie laikėsi nacionalinių apskaitos principų, kurie įvairiose šalyse buvo skirtingi.

Nors TFAS nurodo, kaip ūkio subjektas turėtų kurti savo apskaitos politiką, gavybos pramonėje veikiantys ūkio subjektai gali susidurti su sunkumais ir netikrumu nustatydami, kuri apskaitos politika yra priimtina pagal 8-ąjį TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“.

Nuo 2006 m. sausio 1 d. galiojantis 6-asis TFAS aprašo taisykles, kuriomis remiantis gavybos subjektas formuoja savo apskaitos politiką taip, kad finansinės informacijos naudotojai galėtų palyginti skirtingų gavybos subjektų finansinius duomenis. Labai svarbu atkreipti dėmesį, kad šis standartas yra griežtai taikomas tik tam tikru laikotarpiu ir negali būti taikomas patirtoms išlaidoms:

- a) prieš ūkio subjektui suteikiant juridines teises tyrinėti konkrečią sritį;
- b) įrodžius, kad techniškai ir komerciškai apsimoka atlikti kasybos darbus.

Šiems laikotarpiams turi būti taikomi kiti TFAS standartai.

Apibrėžtys (6-tojo TFAS Priedas A):

Mineralinių išteklių žvalgybos ir vertinimas – tai mineralinių išteklių (t. y. naudingųjų iškasenų, naftos, gamtinių dujų ir kt.) paieška. Ji prasideda tada, kai ūkio subjektas įgyja teisę ieškoti mineralinių išteklių konkrečioje vietovėje. Ji baigiasi po to, kai ūkio subjektas gauna įrodymus, kad techniškai ir komerciškai verta tyrinėti mineralinius išteklius.

Žvalgybos išlaidos – tai mineralinių išteklių žvalgybos darbų išlaidos.

Vertinimo išlaidos – tai išlaidos, patirtos norint gauti įrodymus, kad techniškai ir komerciškai verta tyrinėti mineralinius išteklius.

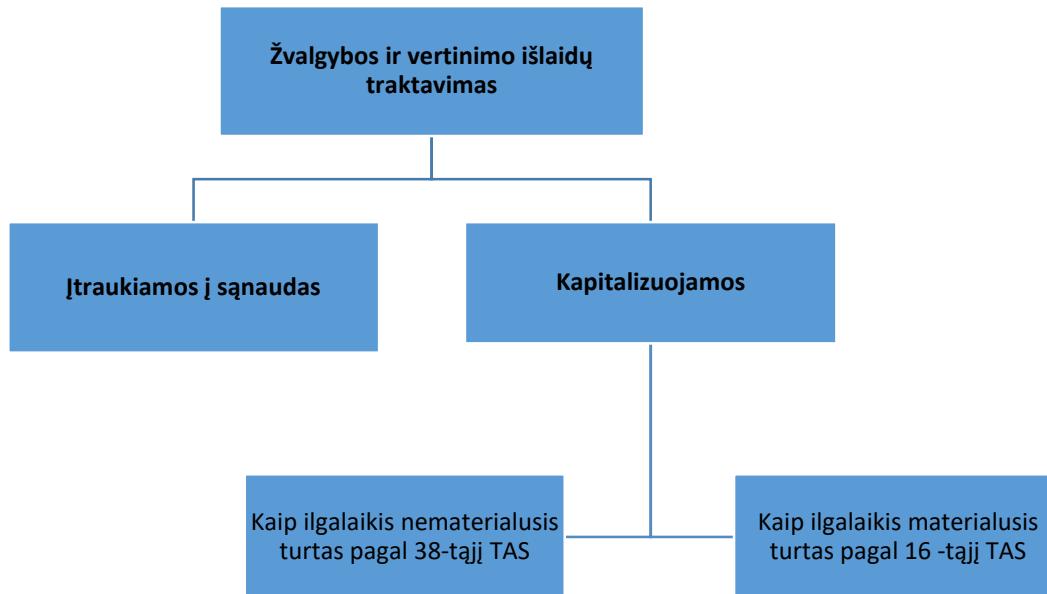
Žvalgybos ir vertinimo turtas – tai išlaidos, patirtos žvalgant ir vertinant mineralinius išteklius, pripažįstamos turtu pagal ūkio subjekto apskaitos politiką.

PRIPAŽINIMAS

Pagal 6-tąjį TFAS ūkio subjektai gali toliau taikyti savo apskaitos politiką tol, kol laikosi 8-tojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“ 10 paragrafo reikalavimų. Tai reiškia, kad taikoma politika turi užtikrinti aktualios ir patikimos informacijos teikimą.

6-asis TFAS standartas ūkio subjektams taip pat leidžia taikyti išimtis savo apskaitos politikai, susijusiai su tuo, kaip ūkio subjektas pasirenka identifikuoti ir įvertinti žvalgybos ir vertinimo turtą. Tai reiškia, kad net apskaitos politika ne visiškai atitinkanti konkrečius TFAS standartų reikalavimus gali būti taikoma tol, kol pagal ją sudarytų finansinių ataskaitų informacija yra aktuali ir patikima.

Ūkio subjektai gali laisvai pasirinkti, ar žvalgybos ir vertinimo išlaidas įtraukti į sąnaudas, ar jas iš dalies ar visiškai kapitalizuoti. Ūkio subjektai turi tai aiškiai nurodyti savo apskaitos politikoje.

1 pav. Žvalgybos ir vertinimo išlaidų traktavimas

Kaip matyti 1 paveiksle, tais atvejais, kai ūkio subjektas pasirenka kapitalizuoti žvalgybos ir vertinimo išlaidas, tuomet jis turėtų priskirti žvalgybos ir vertinimo turtą materialiajam arba nematerialiajam turtui. Ūkio subjektas turi įvertinti įsigyjamo turto pobūdį ir nuosekliai taikyti minėtą klasifikaciją. Materialiajam turtui taikomos 16-tojo TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“ taisyklės. Nematerialiajam turtui taikomos 38-tojo TAS „Nematerialusis turtas“ taisyklės.

Tais atvejais, kai materialusis turtas naudojamas nematerialiajam turtui kurti, sunaudota materialiojo turto dalis yra apskaitoma kaip nematerialiojo turto savikaina. Pavyzdžiui, jei ūkio subjektas atlieka gręžimo darbus, kad įvertintų mineralinių išteklių gavybos galimybes, tai šie darbai turėtų būti apskaitomi kaip nematerialusis turtas.

VERTINIMAS

Žvalgybos ir vertinimo turtas apskaitoje pirmą kartą turi būti užregistruotas **jo įsigijimo savikaina**.

Ūkio subjektas savo apskaitos politikoje turi aprašyti, kurios sąnaudos yra apskaitomos kaip žvalgybos ir vertinimo turtas. Ūkio subjektas taip pat turėtų apsvarstyti, koku mastu galima išlaidas susieti su konkrečių mineralinių išteklių paieška. Pavyzdžiui, išlaidos, kurias būtų galima kapitalizuoti, yra leidimo žvalgyti mineralinius išteklius gavimo išlaidos; įvairių dominančių teritorijų tyrimų išlaidos; dirvožemio mėginių surinkimo ir analizės išlaidos; galimo pelningumo įvertinimo ir kt.

Tačiau mineralinių išteklių išgavimo vystymas yra dar vienas žvalgybos projekto etapas ir šios sąnaudos jau yra koncepcinės finansinės atskaitomybės sistemos ir 38-tojo TAS „Nematerialusis turtas“ objektas.

Kartais ūkio subjektai, pradėję žvalgyti ir vertinti mineralinius išteklius, prisiima pašalinimo ir atkūrimo įsipareigojimus. Tokiais atvejais šie įsipareigojimai apskaitomi pagal 7-tojo TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas“ reikalavimus.

Pavyzdžiai, iliustruojantys, kaip galima įvertinti žvalgybos išlaidas, pateikti 1 lentelėje.

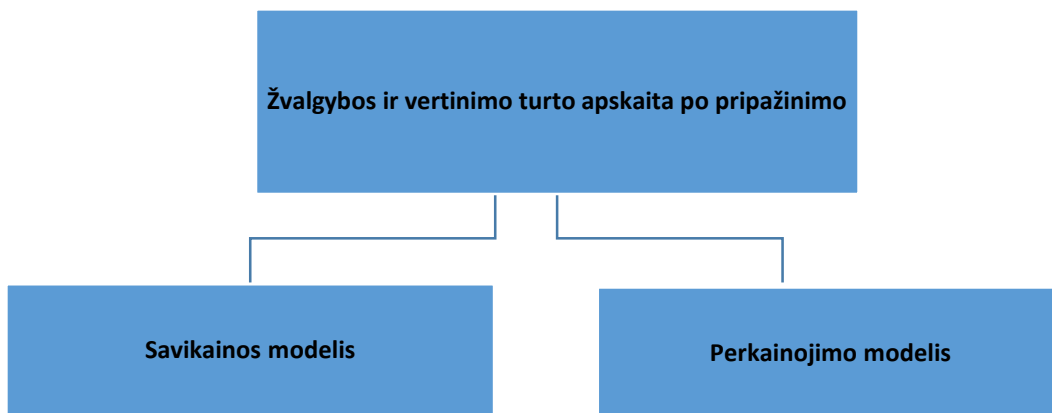
1 lentelė. Žvalgybos išlaidų vertinimo pavyzdžiai

Išlaidų rūšis	Pavyzdžiai
Materialusis turtas	Ūkio subjektas už 10 000 PV* įsigijo žvalgybos įrangos, kad galėtų tyrinėti galimas skalūnų dujų vietas. Priskaičiuotas 2 000 PV įrangos nusidėvėjimas per vienerių metų laikotarpį. Nusidėvėjimo išlaidos įtraukiamos į nematerialųjį turtą.
Nematerialusis turtas	Ūkio subjektas įsigijo licenciją žvalgyti mineralinius išteklius dviejų metų laikotarpiui ir už licenciją sumokėjo 5 000 PV. Licencijos įsigijimas klasifikuojamas kaip nematerialusis turtas.
Atlyginimas tyrinėtojams	Per dvejų metų skalūnų dujų žvalgybos laikotarpį darbuotojams buvo sumokėta 40 000 PV. Šios išlaidos klasifikuojamos kaip nematerialusis turtas.
Iš viso žvalgybos išlaidų	Bendros žvalgybos išlaidos per dvejus metus yra 49 000 PV (2 metų nusidėvėjimas 4 000 PV + licencija 5 000 PV + darbo apmokėjimo išlaidos 40 000 PV). Pirmą kartą šios žvalgybos išlaidos balanse bus pripažįstamos kaip žvalgybos ir vertinimo turtas.

*PV – piniginiai vienetai

Kaip matyti iš pavyzdžių, pateiktų 1 lentelėje, žvalgybos ir vertinimo laikotarpiu atliktas žvalgybos įrangos nusidėvėjimas apskaitomas kaip nematerialusis žvalgybos ir vertinimo turtas. Licencija ir darbuotojų atlyginimai taip pat yra tiesiogiai susiję su žvalgybos laikotarpiu. Todėl jie taip pat apskaitomi kaip nematerialusis žvalgybos ir vertinimo turtas. Taigi, iki antrųjų žvalgybos veiklos metų pabaigos žvalgybos ir vertinimo turtas yra dviejų metų žvalgybos įrangos nusidėvėjimo, licencijos gavimo išlaidų ir atlyginimo išlaidų suma.

Toliau ūkio subjektas turi priimti sprendimą, kuris žvalgybos ir vertinimo turto apskaitos modelis yra ūkio subjektui priimtinesnis. Kaip matyti iš 2 paveikslo, 6-asis TFAS standartas suteikia galimybę pasirinkti savikainos arba perkainojimo modelį.

2 pav. Žvalgybos ir vertinimo turto apskaita po pripažinimo

Jei ūkio subjektas pasirenka naudoti savikainos modelį, žvalgybos ir vertinimo turtas yra nudėvimas iki likutinės vertės per jo naudingo tarnavimo laiką. Materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo arba amortizacijos taisyklės yra atitinkamai aprašytos 16-tajame TAS ir 38-tajame TAS standartuose.

Jei ūkio subjektas pasirenka naudoti perkainojimo modelį, jis taip pat turėtų vadovautis 16-ojo TAS ir 38-ojo TAS standartuose pateiktomis perkainojimo gairėmis. Vienintelis reikalavimas – žvalgybos ir vertinimo turtą apskaityti kaip atskirą turto klasę, kad būtų lengviau atlikti tikslinį perkainavimą. Tai leidžia ūkio subjektui savo materialiajam ir nematerialiajam turtui taikyti skirtingus vertinimo modelius. Pavyzdžiui, ūkio subjektas gali pasirinkti materialųjį turtą apskaityti taikydamas savikainos modelį, o nematerialųjį turtą apskaityti taikydamas perkainojimo modelį.

2 lentelėje pateikti pavyzdžiai iliustruoja šių dviejų modelių skirtumus.

2 lentelė. Savikainos ir perkainojimo modelių taikymas apskaitant žvalgybos ir vertinimo turtą po pripažinimo.

Savikainos modelis	Perkainojimo modelis
Žvalgybos ir vertinimo turto, užregistruoto po pripažinimo, vertė 49 000 PV. Ūkio subjektas žvalgybos ir vertinimo turtui pasirinko taikyti savikainos metodą po pripažinimo apskaityti ir šį pasirinkimą aprašė savo apskaitos politikoje. Po žvalgybos gautas leidimas mineralinių išteklių gavybai 5 metų laikotarpiui. Todėl žvalgybos ir vertinimo turtas bus nudėvimas per 5 metus. Po vienerių metų nusidėvėjimas bus 9 800 PV, o turto vertė balanse bus 39 200 PV.	Žvalgybos ir vertinimo turto, užregistruoto po pripažinimo, vertė 49 000 PV. Perkainojus mineralinių žaliavų išteklių žvalgybą ir įvertinimą, buvo apskaičiuota, kad per šį laikotarpį panašius tyrimus būtų galima atlikti mažesnėmis sąnaudomis (dėl pokyčių rinkoje). Nustatyta, kad tokią mineralinių žaliavų žvalgybą galima atlikti už 38 000 PV. Ši vertė (38 000 PV) bus apskaityta balanse.

Kaip matyti iš pavyzdžių, to paties turto vertė balanse skiriasi pasirinkus skirtingus vertinimo modelius. Praktikoje gavybos subjektų daug dažniau taikomas savikainos modelis, nes jį daug lengviau pritaikyti ir nereikia rinkti papildomos informacijos, kad būtų galima patikimai perkainoti turtą.

PROCEDŪROS

Apskaitos politikos keitimas

Nors 6-asis TFAS leidžia gavybos subjektams taikyti tam tikras pripažinimo ir vertinimo procedūras, aprašytas jų apskaitos politikoje, vis tik galioja tam tikros taisyklės, kaip apskaitos politika gali būti pakeista.

Apskaitos politika gali būti keičiama tik tuo atveju, jei:

- dėl pasikeitimo finansinės atskaitomybės teikimas tampa aktualesnis, bet tuo pačiu netampa mažiau patikimas; arba
- dėl pasikeitimo finansinė atskaitomybė tampa patikimesnė, bet kartu ne mažiau aktuali.

Tai reiškia, kad ūkio subjektas, keisdamas apskaitos politiką, turi užtikrinti savo finansinių duomenų aktualumą ir patikimumą. Tačiau tuo pačiu 6-asis TFAS standartas leidžia apskaitos politiką keisti ne visiškai laikantis nustatytų apskaitos politikos keitimo kriterijų.

Vertės sumažėjimas

Rinkoje gali susiklostyti specifinė situacija ar tam tikros verslo sąlygos, kai žvalgybos ir vertinimo turto apskaitinė vertė gali tapti daug didesnė už atkuriamąją vertę. Tokiais atvejais turi būti atlikta vertės sumažėjimo procedūra ir 36-asis TAS „Turto vertės sumažėjimas“ reikalauja, kad ūkio subjektas pripažintų vertės sumažėjimo nuostolius.

Tačiau sunku įvertinti, kokie pinigų srautai ateityje galėtų būti generuojami iš žvalgybos ir vertinimo turto. Todėl 6-asis TFAS standartas nurodo konkrečias aplinkybes, kai reikia atlikti išsamų vertės sumažėjimo patikrinimą, ir yra ne toks griežtas lyginant su 36-tojo TAS standarto reikalavimais. Žemiau pateikiami keletas 6-ojo TFAS standarto pavyzdžių, kurie iliustruoja situacijas, kai reikia atlikti vertės sumažėjimo patikrinimą:

- pasibaigė arba artimiausiu metu nustos galioti ūkio subjekto teisė konkrečioje vietovėje žvalgyti mineralinius išteklius, o teisės galiojimas nebus atnaujinamas;
- ūkio subjektas jau panaudojo biudžete numatytą sumą žvalgybai ir papildomo biudžeto neplanuoja;
- ūkio subjektas priėmė sprendimą nutraukti tyrinėjimą, nes paaiškėjo, kad techniškai ir komerciškai neapsimoka žvalgyti mineralinių išteklių;
- yra akivaizdžių įrodymų, kad net sėkmės atveju plėtrai išleistos išlaidos greičiausiai neatsipirks.

Šis sąrašas nėra galutinis, todėl ūkio subjektas turi įvertinti, kokios dar sąlygos gali būti pagrindu vertės sumažėjimo testui atlikti. Kiti pavyzdžiai galėtų būti: reikšmingas mineralinių išteklių kainų kritimas, problemos gaunant pakankamą finansavimą tolimesnei mineralinių išteklių žvalgybai, neplanuotas žvalgybos ir vertinimo vėlavimas ir kt.

Ūkio subjektui keliamas reikalavimas žvalgybos ir vertinimo turtą priskirti pinigus generuojantiems vienetams arba pinigų generuojančių vienetų grupėms. Šis priskyrimas leidžia tiksliau atlikti vertės sumažėjimo procedūrą. Priskyrimo taisyklės turi būti aprašytos ūkio subjekto apskaitos politikoje ir turi būti taikomos visais vertės sumažėjimo atvejais. Yra du reikalavimai, keliami pinigų generuojančių vienetų dydžiui ir lygiui:

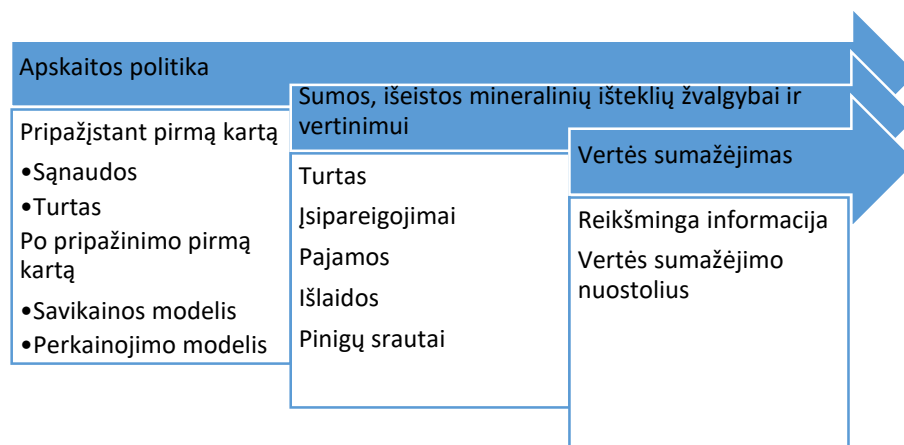
- kiekvienas pinigų generuojantis vienetas arba vienetų grupė neturėtų būti didesni už veiklos segmentą;

- lygis gali būti sudarytas iš vieno ar kelių pinigų generuojančių vienetų.

ATSKLEIDIMAS

6-ajame TFAS nurodyti tik minimalūs informacijos atskleidimo reikalavimai. Ūkio subjektas gali atskleisti daugiau informacijos, jei mano, kad tai reikalinga. Svarbiausias reikalavimas – atskleisti informaciją, kuri aiškiai parodo, kokios su mineralinių išteklių žvalgyba ir vertinimu susijusios sumos buvo pripažintos finansinėje atskaitomybėje.

3 paveiksle pavaizduotos finansinių ataskaitų informacijos atskleidimo sritys, susijusios su žvalgybos ir vertinimo laikotarpiu.

3 pav. Privalomi informacijos atskleidimo finansinėje atskaitomybėje reikalavimai

Rengdamas finansinę atskaitomybę, gavybos subjektas turi atskleisti savo specifines apskaitos politikos nuostatas, pripažįstant žvalgybos ir vertinimo išlaidas, sumas, išleistas žvalgant mineralinius išteklius, ir informaciją apie vertės sumažėjimo procedūras.

PAVYZDŽIAI

Ūkio subjektas X užsiima naftos perdirbimu ir nuolat ieško naujų žvalgymo plotų. Šis ūkio subjektas planuoja pradėti naftos žvalgymą Afrikoje. Šios ūkinės operacijos yra susijusios su naujų naftos išteklių paieška:

- 20x1 m. balandžio mėn. Angolos vyriausybė ūkio subjektui X išdavė teises pradėti žvalgymą. Licencija tam tikros teritorijos tyrinėjimui kainavo 20 000 PV* ir galioja 4 metus.

<p>20x1 m. balandžio mėn. įrašas licencijos įsigijimui apskaityti</p> <p>D Ilgalaikis nematerialusis turtas 20 000 PV</p> <p>K Pinigai 20 000 PV</p>
<p>Įrašas už 20x1 m. gegužės-gruodžio mėn. – ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija (20 000 PV / 4 metai / 12 mėnesių x 8 mėnesiai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 3 333 PV</p> <p>K Ilgalaikis nematerialusis turtas 3 333 PV</p>
<p>Įrašas už 20x2 m. sausio-gruodžio mėn. – ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija (20 000 PV / 4 metai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 5 000 PV</p> <p>K Ilgalaikis nematerialusis turtas 5 000 PV</p>
<p>Įrašas už 20x3 m. sausio-gruodžio mėn. – ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija (20 000 PV / 4 metai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 5 000 PV</p> <p>K Ilgalaikis nematerialusis turtas 5 000 PV</p>
<p>Įrašas už 20x4 m. sausio-gruodžio mėn. – ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija (20 000 PV / 4 metai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 5 000 PV</p> <p>K Ilgalaikis nematerialusis turtas 5 000 PV</p>
<p>Įrašas už 20x5 m. sausio-balandžio mėn. – ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija (20 000 PV / 4 metai / 12 mėnesių x 4 mėnesiai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 1 667 PV</p> <p>K Ilgalaikis nematerialusis turtas 1 667 PV</p>

- 20x1 m. gegužės mėn. ūkio subjektas X įsigijo reikalingą žvalgybos įrangą (A) už 50 000 PV. Nusidėvėjimo laikotarpis – 5 metai.

<p>20x1 m. gegužės mėn. įrašas žvalgybos įrangos (A) įsigijimui paskaityti</p> <p>D Ilgalaikis materialusis turtas 50 000 PV</p> <p>K Pinigai 50 000 PV</p>
<p>Įrašas už 20x1 m. birželio-gruodžio mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (A) nusidėvėjimas (50 000 PV / 5 metai / 12 mėnesių x 7 mėnesiai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 5 833 PV</p> <p>K Ilgalaikis materialusis turtas 5 833 PV</p>
<p>Įrašas už 20x2 m. sausio-gruodžio mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (A) nusidėvėjimas (50 000 PV / 5 metai)</p> <p>D Žvalgybos ir vertinimo turtas 10 000 PV</p> <p>K Ilgalaikis materialusis turtas 10 000 PV</p>

* PV – piniginiai vienetai.

Jrašas už 20x3 m. sausio-gruodžio mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (A) nusidėvėjimas (50 000 PV / 5 metai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 10 000 PV

K Ilgalaikis materialusis turtas 10 000 PV

Jrašas už 20x4 m. sausio-gruodžio mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (A) nusidėvėjimas (50 000 PV / 5 metai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 10 000 PV

K Ilgalaikis materialusis turtas 10 000 PV

Jrašas už 20x5 m. sausio-gegužės mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (A) nusidėvėjimas (50 000 PV / 5 metai / 12 mėnesių x 5 mėnesiai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 4 167 PV

K Ilgalaikis materialusis turtas 4 167 PV

- 20x1 m. gegužės mėn. žvalgymo ir vertinimo projekto darbams buvo pasamdyti darbuotojai. Jų metinis atlyginimas yra 20 000 PV.

Jrašas 20x1 m. gegužės-gruodžio mėn. patirtoms darbo užmokesčio išlaidoms apskaityti (20 000 PV/ 12 mėnesių x 8 mėnesiai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 13 333 PV

K Pinigai 13 333 PV

Jrašas už 20x2 m. sausio-gruodžio mėn. – darbo užmokesčio išlaidos

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 20 000 PV

K Pinigai 20 000 PV

Jrašas už 20x3 m. sausio-gruodžio mėn. - darbo užmokesčio išlaidos

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 20 000 PV

K Pinigai 20 000 PV

Jrašas už 20x4 m. sausio-gruodžio mėn. – darbo užmokesčio išlaidos

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 20 000 PV

K Pinigai 20 000 PV

Jrašas už 20x5 m. sausio-vasario mėn. – darbo užmokesčio išlaidos (20 000 PV / 12 mėnesių x 2 mėnesiai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 3 333 PV

K Pinigai 3 333 PV

- 20x3 m. liepos mėn. iš rangovų buvo nupirkti papildomi žvalgymo darbai už 15 000 PV.

20x3 m. liepos mėn. įrašas papildomų žvalgymo darbų įsigijimui

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 15 000 PV

K Pinigai 15 000 PV

- 20x4 m. kovo mėn. buvo nupirkta papildomos žvalgymo įrangos (B) už 150 000 PV. Nusidėvėjimo laikotarpis – 5 metai.

20x4 m. kovo mėn. įrašas žvalgybos įrangos (B) įsigijimui paskaityti

D Ilgalaikis materialusis turtas 150 000 PV

K Pinigai 150 000 PV

Įrašas už 20x4 m. balandžio-gruodžio mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (B) nusidėvėjimas (150 000 PV / 5 metai/ 12 mėnesių x 9 mėnesiai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 22 500 PV

K Ilgalaikis materialusis turtas 22 500 PV

Įrašas už 20x5 m. sausio-gegužės mėn. – ilgalaikio materialiojo turto (B) nusidėvėjimas (150 000 PV / 5 metai / 12 mėnesių x 5 mėnesiai)

D Žvalgybos ir vertinimo turtas 12 500 PV

K Ilgalaikis materialusis turtas 12 500 PV

- 20x5 m. vasario mėn. buvo gauti sėkmingo žvalgyimo rezultatai, įrodantys, kad iš tyrinėtų grėžinių galima išgauti didelius kiekius naftos.
- 20x5 m. gegužės mėn. ūkio subjektas X parduoda visas tyrinėjimo teises ūkio subjektui Y už 170 000 PV.

20x5 m. gegužės mėn. įrašas tyrinėjimo teisių pardavimui apskaityti

D Pinigai 320 000 PV

K Pajamos 133 334 PV

K Žvalgybos ir vertinimo turtas 186 666 PV

Ūkio subjektas X savo apskaitos politikoje nurodė, kad visos žvalgyimo ir vertinimo išlaidos bus visiškai kapitalizuotos.

Pažymėtina, kad jei licencija yra apskaitoma kaip ilgalaikis nematerialusis turtas, tai ji yra amortizuojama. Atitinkamai ilgalaikis materialusis turtas (įranga) yra nudėvimas per numatomą naudingo tarnavimo laiką.

Todėl kapitalizuotos žvalgyimo ir vertinimo išlaidos bus tokios:

Kapitalizuotos išlaidos	20x1 m. balandžio-gruodžio mėn., PV	20x2 m. sausio-gruodžio mėn., PV	20x3 m. sausio-gruodžio mėn., PV	20x4 m. sausio-gruodžio mėn., PV	20x5 m. sausio-gegužės mėn., PV	Iš viso, PV
Licencijos amortizacija	3 333	5 000	5 000	5 000	1 667	20 000
Įrangos (A) nusidėvėjimas	5 833	10 000	10 000	10 000	4 167	40 000
Įrangos (B) nusidėvėjimas				22 500	12 500	35 000
Darbo užmokestis	13 333	20 000	20 000	20 000	3 333	76 666
Žvalgyimo darbai			15 000			15 000
Žvalgybos ir vertinimo turto vertė iš viso	22 499	35 000	50 000	57 500	21 667	186 666